

РЕШЕНИЕ

№ 16657

гр. С., 16.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 176 СЪСТАВ, в публично заседание на деветнадесети септември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: **БОРЯНА В. ПЕТРОВА**

при участието на секретаря **ТЕОДОРА ГР. ТОДОРОВА**
като разгледа докладваното от **БОРЯНА В. ПЕТРОВА** Гражданско дело № 20221110148731 по описа за 2022 година

Производството е образувано по предявени от С. Д. К. и Т. Ж. Ц. пасивно субективно съединени осъдителни искове с правно основание чл. 2б, ал. 3 вр. ал. 1 ЗОДОВ за осъждане ответника С.Г.С. да заплати на ищеца С. Д. К. сумата от 5100 лева – обезщетение за разглеждане на гр.д. № 9219/2019 г. по описа на СГС извън разумен срок и на ищцата Т. Ж. Ц. сумата от 1500 лева – обезщетение за разглеждане на гр.д. № 12100/2021 г. по описа на СГС извън разумен срок, както и за осъждане на ответника В.К.С. да заплати на ищцата Т. Ж. Ц. сумата от 1000 лева – обезщетение за разглеждане на гр.д. № 4718/2021 г. по описа на ВКС извън разумен срок, ведно със законната лихва върху претендираните суми от датата на завеждане на исковата молба 07.09.2022 г. до изплащането.

Ищите твърдят, че е нарушено правото им на разглеждане и решаване в разумен срок на заведените от тях граждански дела, производството по които все още не е приключило. Твърдят, че вина за забавяне на делата имат само ответниците поради продължаващи отводи на съдебните състави и неоснователно забавяне на произнасянето в хода на производствата. Искат присъждане на обезщетение по справедливост за претърпените от продължителните производства неудобства.

В срока по чл. 131, ал. 1 ГПК е постъпил отговор на исковата молба от ответника- С.Г.С., с който предявените искове се оспорват като неоснователни с възраженията, че съдът е предприел всички необходими процесуални действия във възможно най – кратки срокове. Излага съображения, че С.Г.С. е един от най – натоварените съдилища в страната,

във връзка с което от страна на Д. са предприети множество мерки за разрешаване на проблема. Пзовава се на обявената световна епидемия като форсмажорно и непреодолимо обстоятелство за бързо разглеждане на делата. Сочи, че процесните дела не са от категорията дела с „висок залог“ съобразно практиката на ЕСПЧ, поради което същите не изискват извършване на приоритетни действия от страна на съда. Твърди, че съдиите в С.Г.С. са се отвели от разглеждането на производството по гр.д. № 12100/2021 г. именно в съответствие с гарантирането на правото на справедлив процес, разглеждан от безпристрастен съд на ищцата Т. Ц.. Самоотводите са осъществени в непродължителни периоди от време и в разумен срок. Счита размера на претендираното обезщетение за неимуществени вреди за прекомерен.

В срока по чл. 131, ал. 1 ГПК е постъпил отговор на исковата молба и от ответника ВКС. Излага съображения, че искът по чл. 2б, ал. 3 от ЗОДОВ е неприложим по отношение на производството по отмяна на влезли в сила решение, тъй като не е налице разрешаване на спор по същество. Твърди, че не е налице противоправно поведение на ответника във връзка с разглеждането и решаването на гр.д. 4718/2021 г. Счита, че от заявеното с исковата молба не се установява наличието на неимуществени вреди. Моли исковите да бъдат изцяло отхвърлени.

Съдът, след като прецени събраните по делото доказателства и обсъди доводите на страните, с оглед разпоредбата на чл. 235, ал. 2 от ГПК, приема за установено от фактическа страна следното:

По така предявените искове в тежест на двамата ищци е да докажат, че са страни по посочените в исковата молба дела по описа на СГС и ВКС, че са претърпели твърдените неимуществени вреди, както и че същите са в пряка и непосредствена последица именно от продължителния срок на разглеждане на съдебните производства, предмет на настоящия спор.

В тежест на ответниците е да докажат твърденията си, че делата са били разгледани и решени в рамките на разумния срок, а ако има надвишаване на този срок, то се дължи изцяло на обективни фактори, които седят извън съда – претовареност на съдебната инстанция, пандемична обстановка и пр.

По в.гр.д. № 9219/19г. по описа на СГС, II-Е въззивен състав:

Делото е образувано по въззивна жалба с вх.№ 5085777/20.05.2019г., подадена от С. Д. К. срещу решение № 111871/10.05.2019г., постановено по гр.д.№ 19234/2018г. по описа на СРС, 166 състав. Въззивната жалба е била своевременно администрирана от Софийски районен съд, като е изпратена за отговор на насрещната страна, като такъв е постъпил на 19.06.2019г. и на 11.07.2019г. гр.д.№ 19234/2018г. по описа на СРС, 166 състав, заедно с въззивната жалба и отговора са изпратени на СГС. На 12.07.2019г. е образувано в.гр.д.№ 9219/2019г., което чрез системата за случайно разпределение на делата е разпределено на доклад на младши – съдия. С

поредни разпореждания на съдията – докладчик мл.съдия А.А. от 29.07.2019г., от 23.08.2019г. и от 17.09.2019г. решението по гр.д.№ 19234/2018г. по описа на СРС, 166 състав е било изпратено на СРП като страна с указания, че същото подлежи на обжалване, а въззивната жалбата е била допълнително администрирана, като е била изпратена за становище на СРП и СГП, в качеството им на контролиращи страни в процеса.

С разпореждане по реда на чл.267 от ГПК от 08.01.2020г. делото е насрочено за разглеждане в открито съдебно заседание на 03.04.2020г.

С разпореждане № 11036/13.05.2020г. на основание заповед № РД-08-1707/16.03.2020г. на Председателя на СГС, с която е наредено да се преустанови разглеждането на всички видове граждански и търговски дела, за периода на извънредното положение, делото е пренасрочено за разглеждане на 12.06.2020г. В проведеното открито съдебно заседание не е даден ход поради нередовно призоваване на страни. Делото е било отложено и насрочено за 20.11.2020г., за когато страните да бъдат редовно призовани. В проведеното открито съдебно заседание на 20.11.2020г. е даден ход, но за събиране на доказателства е било отложено за 19.03.2021г.

С разпореждане на мл.съдия Е.М. разглеждането на делото е било пренасрочено за 18.06.2021г., на основание Заповед № РД-08-4964/27.11.2020г. на Председателя на СГС, съгласно която не се разрешава струпване на лица в и пред съдебните зали на Съдената сграда, предвид усложнената епидемична обстановка на територията на гр.С.. Делото е обявено за решаване на 18.06.2021г.

Към датата на завеждане на настоящата искова молба – 07.09.2022г., липсва произнасяне с краен съдебен акт на въззивния състав на СГС по в.гр.д. № 9219/2019г.

Решение № 260235 по в.гр.д. № 9219/2019г. е постановено на 03.02.2023г. (1г. и 7 м.)

По в.гр.д.№ 12100/2021г. по описа на СГС:

Делото е образувано по въззивна жалба с вх.№ 25116305/12.07.2021г. на Т. Ц., З.С., А.Н., Т.А. срещу решение, постановено по гр.д.№ 17393/2020г. по описа на 150 състав на СРС.

Въззивната жалба съдържа изрично искане на въззивниците (л.4 – гръб от в.гр.д.№ 12100/21 на СГС) за отвод на „целият СГС, поради паралелни дела,а тук СГС е и ответник“. По делото се констатира „масов отвод“ на съдиите от СГС, като същото се докладва регулярно на съответния зам-председател за преразпределянето му на нов съдия докладчик.

По гр.д.№ 4718/2021г. по описа на ВКС:

Делото е било образувано по молба от 19.07.2021г. на Т. Ц. за отмяна на влязлото в сила решение № 2744/04.05.2020г. по гр.д.№ 5274/2019г. по описа

на С.Г.С.. Молбата е била администрирана срочно от СРС и след постъпване на отговор по нея от ВАС, е изпратена на ВКС. С протокол за избор на съдия – докладчик от 25.11.2021г. делото е разпределено на случаен принцип за разглеждане. С разпореждане на съдията докладчик по делото от 14.12.2021г. е изискано от СРС да се приложи решение № 264749/14.07.2021г. по гр.д.№ 7374/2019г. на СРС, след което делото да бъде докладвано за определение по чл.307 от ГПК. Със съпроводително писмо от 21.10.2022г. до ВКС е бил изпратен поисканият от СРС препис от решение и с определение № 50306/27.10.2022г. по реда на чл.307 от ГПК на ГК, 4 ГО на ВКС е допусната до разглеждане молбата на Т. Ц. за отмяна на влязло в сила решение № 2744/04.05.2020г. по гр.д.№ 5274/2019г. на СГС. Делото е насрочено за провеждане на открито съдебно заседание за 24.01.2023г., на което съдът е обявил, че ще се произнесе с решение в месечен срок.

На 02.02.2023г. е постановено решение № 50016 по гр.д.№ 4718/2021г. на ГК, 4 ГО на ВКС, с което е оставена без уважение молбата от Т. Ц. за отмяна на влязло в сила решение № 2744/04.05.2020г. по гр.д.№ 5274/2019г. на СГС.

При така установеното от фактическа страна съдът достигна до следните правни изводи:

По в.гр.д. № 9219/19г. по описа на СГС, II-Е въззивен състав:

Съгласно чл. 26, ал. 2 от ЗОДОВ исковите по ал. 1 се разглеждат по реда на ГПК, като съдът взема предвид общата продължителност и предмета на производството, неговата фактическа и правна сложност, поведението на страните и на техните процесуални или законни представители, поведението на останалите участници в процеса и на компетентните органи, както и други факти, които имат значение за правилното решаване на спора. С посочената разпоредба законодателят въвежда вътрешноправно средство на защита при вреди, претърпени вследствие на нарушение на правото на разглеждане и решаване на съдебните дела в разумен срок съгласно чл. 6, пар. 1 от Европейската конвенцията за защита правата, като предоставя възможност за претендиране от Д. на обезщетение за такива вреди. Тази хипотеза на отговорност на Д. е за действия или бездействия на правозащитните органи, в резултат на които посоченото право е нарушено, като отговорността е обективна.

Следва да се посочи, че законодателят е предвидил възможност за репарирание на причинени вреди вследствие нарушение на правото за разглеждане и решаване на делата в разумен срок както по висящи спорове, така и по вече приключили такива с окончателен съдебен акт. В тази връзка, ако исковата молба касае висящи производства, дори по време на настоящия процес, в рамките на който ищецът претендира вреди, процесните дела по да бъдат решени с окончателен съдебен акт, това не се отразява на допустимостта на исковите претенции. Действително нормата на чл. 8, ал. 2 ЗОДОВ предвижда, че гражданите и юридическите лица могат да предявят

иск по чл. 26, ал. 1 ЗОДОВ по приключени производства, само когато е изчерпана административната процедура за обезщетение за вреди по реда на Глава "Трета", б. "а" ЗСВ, по която няма постигнато споразумение. Същата обаче визира единствено случаите, при които съответното лице не е претендирано обезщетение по висящо дело, а е заявило претенцията си едва след приключването на производството. След като лицето се е възползвало от предвидената възможност да предяви иск за обезщетение за вреди от бавно правосъдие преди делото да е приключило с влязъл в сила акт, то искът му е допустим и тази допустимост не отпада (делото не подлежи на прекратяване), в случай че преди да бъде постановено решение по иска чл. 26 ЗОДОВ, приключи с окончателен съдебен акт производството, от което ищецът черпи правото си на обезщетение. В този смисъл е Решение № 153/2018 г. по гр. д. № 4658/2017 г., ВКС, IV ГО, в което е прието, че в противен случай би се стигнало до противоречие с установеното в закона правило, че никое друго учреждение няма право да приеме за разглеждане дело, което вече се разглежда от съда.

Разумният характер на продължителността на дадено производство се преценява с оглед обстоятелствата по делото и въз основа на критериите, възприети в неговата юриспруденция, по-специално сложността на делото, поведението на жалбоподателя и компетентните държавни органи, както и значението на спора за заинтересованите лица. Така заложените критерии са прецизирани и от Върховния касационен съд, като според приетото в Решение от 02.04.2015 г. по гр. д. № 5813/2014 г., по описа на ВКС, III ГО, механизмът, по който се прави извод дали е спазено изискването за разумен срок е следният: първо се установява продължителността на релевантния период и след това се преценява дали този период е разумен. Разумността се оценява с оглед обстоятелствата по делото, като се търси баланс между интересите на лицето възможно най-бързо да получи решение и необходимостта от внимателно проучване и правилно провеждане на производството. При преценката си относно разумността на релевантния период, съдът прилага три критерия: сложност на делото, поведение на жалбоподателя и поведение на компетентните органи. В цитираното решение ВКС се е позовал на практиката на Европейския съд по правата на човека, като е посочил, че от значение за преценката дали е нарушено правото за разглеждане и решаване на делата в разумен срок следва да бъдат отчетени и следните обстоятелства: естеството на фактите, които следва да бъдат установени, броят на обвиняемите и свидетелите, нуждата да се получат документи по делото /включително и от чужбина/, съединяването на делото с други дела, встъпването на други лица в процеса. Посочил е също, че при преценката на поведението на компетентните органи, следва да бъдат отчетени усилията им за ускоряване на производството.

Горепосочените критерии следва да бъдат преценени по процесното дело – в.гр.д. №9219/19г., за което ищецът С. К. претендира присъждане на обезщетение. Следва да се отчете единствено продължителността на

съответното дело пред ответника – СГС, без да се взема предвид делото, приключили преди това в друга съдебна инстанция – СРС, доколкото неговата продължителност не е в причинна връзка с действия или бездействия на ответника.

Видно от доказателствата по делото, от момента на образуване на в.гр.д.№ 9219/19г, което е на 12.07.2019г., до следващото процесуално действие, предприето от разпределения съдия – докладчик по него, а именно насрочване на делото, е изминал период от 6 месеца. По делото са били насрочвани 5 открити съдебни заседания в периода от 03.04.2020г. до 18.06.2021г., провеждането на две от които е било отсрочвано заради обявеното в страната извънредно положение съгласно Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците; в едно от тях ход не е бил даван заради нередовна процедура по призоваване на страна в производството, едно е било отложено за събиране на доказателства. Делото е било обявено за решаване на 18.06.2021г. и към датата на предявяване на настоящата претенция – 07.09.2022г., решение по него не е било постановено.

От обявяване на делото за решаване до датата на подаване на настоящата искова молба са изминали 1г. и 2 месеца.

Настоящият докладчик намира, че в конкретния случай от изложената по-горе хронология се установява, че при разглеждане на в.гр.д. № 9219/2019г. е допусната фактическа забава от страна на съда, като не всички извършени процесуални действия по движение на делото са изцяло съобразени с обичайния срок за тяхното извършване. Делото е насрочено за първо провеждане на открито съдебно заседание 6 месеца след неговото образуване, при възприет разумен срок от 3 месеца. За двукратното му отсрочване поради обявеното в страната извънредно положение поради пандемията от COVID – 19, не би могло да се държи отговорен съда, доколкото това е обективна пречка за следване на нормалния ход, респективно - продължителност на процеса, но за редовното призоваване на страните по делото следи и е отговорен съдът, каквато е била и причината за едно от отлаганията на заседание в процеса. Такова действие се явява и непостановяване на краен акт, след обявяване делото за решаване в период от 1г. и 2 месеца.

При тези факти настоящият съд намира, че е установена първата обективна предпоставка по иска с правно основание чл. 26, ал. 1 от ЗОДОВ във вр. с чл. 6, параграф 1 от Конвенцията за защита на правата на човека и основаните свободи, а именно че процесното производство е продължило извън разумния срок, което се дължи на поведението на съда. В тежест на ищеца, при това положение при условията на пълно и главно доказване, е да установи вредите, които са настъпили за него, в пряка причинна връзка с прекомерното забавяне на съда – така решение № 320 ОТ 27.12.2016г. по гр.д.

№ 2403/2016г. IVг.о. на ВКС. С доклада, обявен на страните по делото с определение, постановено 19.12.2022г., настоящата инстанция е указала изрично тежестта на ищеца да докаже твърдените от него неимуществени вреди. Докладът, в този му вид, е приет за окончателен по делото, но ищецът не е ангажирал доказателства за изрично указаните му факти. При това положение се налага изводът, че предявената от ищеца искова претенция следва да бъде отхвърлена като неоснователна, доколкото се явява недоказана.

По в.гр.д.№ 12100/2021г. по описа на СГС:

Делото е образувано по въззивна жалба с вх.№ 25116305/12.07.2021г. на Т. Ц., З.С., А.Н., Т.А. срещу решение, постановено по гр.д.№ 17393/2020г. по описа на 150 състав на СРС.

Предвид обстоятелството, че въззивната жалба съдържа изричното искане на въззивниците (л.4 – гръб от в.гр.д.№ 12100/21 на СГС) за отвод на „целият СГС, поради паралелни дела, а тук СГС е и ответник“, настоящият докладчик намира, че макар и да се констатира „масов отвод“ на съдиите от СГС по делото, което неминуемо да води и до продължителност по него, много над разумната такава, в конкретния случай не е допусната фактическа забава от страна на съда. За да се изпълни искането за „отвод на всички съдии“ на въззивниците, делото трябва да бъде всеки път разпределяно чрез системата за случаен избор на съдия на конкретен докладчик, да му бъде докладвано, след което всеки един съдия да направи преценка за основателността му и да се произнесе със съответния акт, като всякога преценката за наличие или липса на основание за отвод е на съответния докладчик. След всеки постановен отвод на съдия, делото се докладва регулярно на съответния зам.-председател на съда за преразпределянето му на нов съдия докладчик. Ето защо няма данни, от които да се съди, че забавянето в разглеждане на производството е по вина на съда, поради което претенцията на ищцата за търпени от нея вреди се явява неоснователна и като такава следва да бъде отхвърлена.

По гр.д.№ 4718/2021г. по описа на ВКС:

Настоящият докладчик намира, че в конкретния случай от изложената по-горе хронология се установява, че при разглеждане на гр.д.№ 4718/2021г. не е допусната фактическа забава от страна на съда, като всички извършени процесуални действия по движение на делото са изцяло съобразени с обичайния срок за тяхното извършване. По – дълъг времеви интервал в разглеждане на делото се установява в периода от 14.12.2021г., когато е изискано от СРС да се приложи решение № 264749/14.07.2021г. по гр.д.№ 7374/2019г. на СРС, след което делото да бъде докладвано за определение по чл.307 от ГПК, до 21.10.2022г., когато със съпроводително писмо до ВКС е бил изпратен поисканият от СРС препис от решение и 6 дни по –късно, с определение № 50306/27.10.2022г. по реда на чл.307 от ГПК на ГК, 4 ГО на

ВКС е била допусната до разглеждане молбата на Т. Ц. за отмяна на влязло в сила решение. Ето защо няма данни, от които да се съди, че забавянето в разглеждане на производството е по вина на ответника - ВКС, поради което претенцията на ищцата за търпени от нея вреди се явява неоснователна и като такава следва да бъде отхвърлена.

По отговорността на страните за разноски:

С оглед изхода на процеса право на разноски имат ответниците, които ги претендират. Ответниците СГС и ВКС са представлявани от юрисконсулти, с оглед на което и предвид правилото на чл. 78, ал. 8 ГПК в тяхна полза следва да бъде присъдена сумата от по 100 лева разноски в производството за юрисконсултско възнаграждение.

По изложените съображения съд

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ като неоснователен предявения от С. Д. К. с ЕГН: ***** против Д., представлявана от С.Г.С. иск с право основание чл. 2б, ал. 3, вр. ал. 1 от ЗОДОВ за осъждане ответника С.Г.С. да заплати на ищеца С. Д. К. сумата от 5100 лева – обезщетение за разглеждане на гр.д. № 9219/2019, причинени в резултат от нарушение на правото на ищеца на разглеждане и решаване на делото в разумен срок.

ОТХВЪРЛЯ като неоснователен предявения от Т. Ж. Ц. с ЕГН: ***** против Д., представлявана от С.Г.С. иск с право основание чл. 2б, ал. 3, вр. ал. 1 от ЗОДОВ за осъждане ответника С.Г.С. да заплати на ищцата Т. Ж. Ц. сумата от 1500 лева – обезщетение за разглеждане на гр.д. № 12100/2021г, причинени в резултат от нарушение на правото на ищеца на разглеждане и решаване на делото в разумен срок.

ОТХВЪРЛЯ като неоснователен предявения от Т. Ж. Ц. с ЕГН: ***** против Д., представлявана от В.К.С. иск с право основание чл. 2б, ал. 3, вр. ал. 1 от ЗОДОВ за осъждане ответника В.К.С. да заплати на ищцата Т. Ж. Ц. сумата от 1000 лева – обезщетение за разглеждане на гр.д. № 4718/2021г, причинени в резултат от нарушение на правото на ищеца на разглеждане и решаване на делото в разумен срок.

ОСЪЖДА С. Д. К. с ЕГН: ***** да заплати на С.Г.С., на основание чл. 78, ал. 3 и ал.8 от ГПК, сумата от 100 лева, представляваща разноски пред СРС.

ОСЪЖДА Т. Ж. Ц. с ЕГН: ***** да заплати на В.К.С., на основание чл. 78, ал. 3 и ал.8 от ГПК, сумата от 100 лева, представляваща

разноски пред СРС.

Решението може да бъде обжалвано пред С.Г.С. в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____